

hariduskomisjon	X
majanduskomisjon	JK
kultuuri- ja spordikomisjon	X
kogukonnakomisjon	X
revisjonikomisjon	
sotsiaalkomisjon	X
eestseisus	X

PÕLTSAMAA VALLAVOLIKOGU

M Ä Ä R U S

Põltsamaa

28.02.2022 nr 1-4.1/2022/73

Jälgimisseadmestiku paigaldamise, kasutamise ning andmete töötlemise ja jälgimisseadmestikust avalikkuse teavitamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõike 3 punkti 2 alusel juhindudes korrakaitse seaduse § 34 ja § 57² lõikest 1.

§ 1. Üldsätted

Määrusega reguleeritakse Põltsamaa valla vara kaitseks, valla avalikul territooriumil viibivate isikute elu ja tervise kaitseks ja Põltsamaa Vallavalitsuse poolt riikliku järelevalve teostamiseks ning muude avalike ülesannete täitmiseks jälgimisseadmestiku paigaldamise, kasutamise ja andmete töötlemise alused ja kord ning jälgimisseadmestikest teavitamise kord.

§ 2. Mõisted

Korras kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) **andmekaitsealane mõjuhinnang** - kirjeldab isikuandmete töötlemise protsessi ja kuidas tagatakse isikuandmete kaitse, aitab hinnata töötlemisega seotud riske, tuvastada andmekaitsealaseid puudusi ning leida lahendusi puuduste kõrvaldamiseks;
- 2) **andmesubjekt** - isik, kelle andmeid töödeldakse;
- 3) **avalik koht** - määratlemata isikute ringile kasutamiseks antud või määratlemata isikute ringi kasutuses olev maa-ala, ehitis, ruum või selle osa, samuti ühissõiduk;
- 4) **isikuandmed** - igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku („andmesubjekti“) kohta; tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada, eelkõige sellise identifitseerimistunnuse põhjal nagu nimi, isikukood, asukohateave, võrguidentifikaator või selle füüsilise isiku ühe või mitme füüsilise, füsioloogilise, geneetilise, vaimse, majandusliku, kultuurilise või sotsiaalse tunnuse põhjal;

- 5) **isikuandmete töötlemine** - isikuandmete või nende kogumitega tehtav automatiseeritud või automatiseerimata toiming või toimingute kogum, nagu kogumine, dokumenteerimine, korrastamine, struktureerimine, säilitamine, kohandamine ja muutmine, päringute tegemine, lugemine, kasutamine, edastamine, levitamise või muul moel kättesaadavaks tegemise teel avalikustamine, ühitamine või ühendamine, piiramine, kustutamine või hävitamine;
- 6) **jälgimisseadmestik** - tehniliste vahendite süsteem, mis paigaldatud kaamera abil edastab reaalaajas pildi, salvestab selle ning võimaldab seda töödelda ja taasesitada;
- 7) **salvestis** - pildi ja muude andmete elektrooniline kogum;
- 8) **vastutav töötleja** – Põltsamaa Vallavalitsus;
- 9) **volitatud töötleja** - füüsiline või juriidiline isik või riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja ülesandel haldusakti või lepingu alusel;
- 10) **õigustatud huvi** - avalikus sektoris jälgimisseadmestiku kasutamine vaid põhiülesannete väliselt s.o isikute või vara kaitseks.

§ 3. Jälgimisseadmestiku kasutamine

Jälgimisseadmestikku võib kasutada:

- 1) õigustatud huvi olemasolul;
- 2) avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimise üle riikliku järelevalve teostamiseks;
- 3) seadustest tulenevate muude avalike ülesannete täitmiseks, kui jälgimisseadmestiku kasutamine on seaduse alusel lubatav ning sellega ei kahjustata ülemääraselt isikute privaatsusõigusi.

§ 4. Jälgimisseadmestiku kasutusele võtmine

(1) Jälgimisseadmestiku võib kasutusele võtta, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) seda kasutatakse §-s 3 toodud alustel;
- 2) koostatud ja dokumenteeritud on *õigustatud huvi analüüs* või andmekaitsealane mõjuhindang;
- 3) *analüüsi* või mõjuhindangu tulemusel on jõutud järeldusele, et alternatiivsete meetmete kasutamine ei anna ohu ennetamiseks või tõrjumiseks või eesmärgi saavutamiseks paremat tulemust või oleks võrreldes jälgimisseadmestiku kasutuselevõtmisega ebamõistlikult koormav;
- 4) videokaameraga jälgitav ala on jälgimisseadmestiku kasutusele võtmise mõjuhindangust tulenevalt ohu olukordade tõrjumiseks ning jälgimise eesmärgi saavutamiseks vähim vajalik.

(2) Põltsamaa valla avalikul territooriumil §-des 3 ja 4 nõuetele vastava jälgimisseadmestiku paigaldamise ja kasutusele võtmise ning volitatud töötlejaga koostöökokkuleppe otsustab Põltsamaa Vallavalitsus.

(3) Otsuse andmekaitsealase mõjuhindangu vajaduse kohta teeb Põltsamaa Vallavalitsuses andmekaitsepetsialist.

(4) *Õigustatud huvi analüüsi* või andmekaitsealase mõjuhindangu võib tellida õigus- ja andmekaitseteenuseid pakkuvalt ettevõttelt.

§ 5. Nõuded jälgimisseadmestikule

(1) Jälgimisseadmestiku vastutaval töötlejal tuleb tagada organisatsioonilised, füüsilised ja infotehnilised turvameetmed, mis kaitsevad videovalve abil kogutud andmeid tahtmatu või volitamata jälgimise, kopeerimise, muutmise, teisaldamise ja kustutamise eest.

(2) Jälgimisseadmestiku abil kogutud andmetele võivad omada ligipääsu ainult vastutava töötleja ja volitatud töötleja ning õigusaktides sätestatud juhul andmesubjekt.

(3) Jälgimiseks kasutatavad vahendid on seadistatud selliselt, et süsteemi sisenemiseks on selleks igal õigust omaval isikul oma kasutajanimi ja parool.

(4) Seadmestik peab olema valitud ning seadistatud viisil, mis tagab võimaluse igal ajahetkel kindlaks teha kes, millal ja milliseid andmeid jälgimisseadmestiku töötles (vaatas, salvestas, muutis, kustutas).

§ 6. Jälgimisseadmestiku kasutamisest teavitamine

(1) Jälgimisseadmestiku kasutamisel avalikkuse teavitamiseks paigaldatakse enne jälgitavale alale sisenemist nähtavale kohale kaamera kasutamisest teavitamise silt.

(2) Jälgimisseadmestiku kasutamise aladest teavitatakse ka Põltsamaa valla veebilehe kaudu.

(3) Asutuse territooriumil kasutatavast jälgimisest tuleb teavitada ka asutuse veebilehel.

(4) Asutuse territooriumil kasutatava jälgimisseadmestiku kasutamise korral tutvustatakse asutuse töötajatele ja ametnikele kaamerate asukohti ja valvealuseid alasid, eesmärki ning salvestiste jälgimise korda.

§ 7. Andmetega tutvumine

(1) Salvestise andmetega on õigus tutvuda salvestisel oleval andmesubjektil.

(2) Salvestisega tutvumiseks või koopia saamiseks tuleb esitada kirjalik taotlus. Taotlusel peab olema märgitud taotleja nimi, sünniaeg või isikukood, kontaktandmed, põhjus salvestisele juurdepääsuks ning eeldatav ajaperiood, mille kohta salvestise koopiat või salvestisele ligipääsu soovitakse.

(3) Andmetöötlejal on õigus paluda taotluses esitatule täiendavat teavet, et veenduda andmete saamise õiguslikus aluses.

(4) Salvestisele juurdepääs tagatakse vastutava töötleja juuresolekul:

- 1) isikule, kes soovib enda kohta kogutud andmeid näha (andmesubjekt);
- 2) isikutele ja asutustele, kellele seadus sätestab õiguse salvestistele ligipääsuks.

(5) Salvestisega tutvumise ja sellest koopia väljastamise korral tuleb arvestada, et kui salvestisel on lisaks enda andmetega tutvumist soovivale isikule ka teisi isikuid, võib juurdepääsu teiste isikute andmetele võimaldada vaid salvestisel olevate isikute kirjalikul nõusolekul või muutes teised isikud tuvastamatuks.

- (6) Taotlus jäetakse rahuldamata, kui ilmnevad seaduses sätestatud piirangud andmete väljastamise kohta või on taotleja isikuandmed säilitustähtajast tulenevalt kustutatud.
- (7) Salvestisega tutvumise või koopia saamisest keeldumisest tuleb andmesubjekti kirjalikult teavitada.
- (8) Kolmandatele isikutele salvestise tutvustamisel või koopia edastamisel peab vastutav töötaja veenduma, et andmete saamiseks on õiguslik alus.
- (9) Salvestisi edastatakse salvestiste olemasolu korral ainult õigusrikkumise menetluses õigusrikkumist seaduse kohaselt menetleva asutuse nõudmisel. Nõudekiri registreeritakse dokumendiregistris.

§ 8. Salvestise säilitamine

- (1) Üldjuhul säilitatakse salvestisi vähemalt 30 kalendripäeva pärast salvestamise päeva, kui seadusega ei sätestata teisiti.
- (2) Salvestise säilitustähtaja möödumisel salvestis kustutatakse. Salvestise kustutamine tuleb tagada jälgimisseadmestiku tehniliste võimalustega kas andmete üle salvestamisega või andmete täieliku hävitamisega.

§ 9. Rakendussätted

- (1) Põltsamaa valla ametiasutus peab analüüsima enne käesoleva määruse jõustumist kasutusele võetud jälgimisseadmestike vastavust määruse nõuetele ning tagama hiljemalt 31.12.2022 määruse nõuete täitmise.
- (2) Kui jälgimisseadmestiku kasutamine ei vasta määrusega sätestatud nõuetele, s.t ei ole kooskõlas isikuandmete kaitse nõuetega, tuleb jälgimisseadmestiku kasutamine viia 1. jaanuariks 2023 kooskõlla kasutamise eesmärgi ja nõuetega või jälgimisseadmestiku kasutamine lõpetada.
- (3) Jälgimisseadmestiku abil kogutud andmete töötlemise kord kajastatakse ka asutuse andmekaitsetingimustes.

§ 10. Määruse kehtetuks tunnistamine

Põltsamaa Vallavolikogu 15. novembri 2018 määrus nr 59 „Valvekaamerate paigaldamise, kasutamise ning andmete töötlemise ja avalikkusest teavitamise kord“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 11. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

(allkirjastatud digitaalselt)

Reet Alev

vallavolikogu esimees

Seletuskiri määruse eelnõule „Jälgimisseadmestiku paigaldamise, kasutamise ning andmete töötlemise ja jälgimisseadmestikust avalikkuse teavitamise kord“

Käesoleval ajal kehtib Põltsamaa valla territooriumil „Valvekaamerate paigaldamise, kasutamise ning andmete töötlemise ja avalikkusest teavitamise kord“ (määrus), mis on vastu võetud Põltsamaa Vallavolikogu 15.11.2018 määrusega nr 59 ning jõustus 25.11.2018.

25. maist 2018 hakkas isikuandmete kaitse õigust reguleerima otsekohalduv Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus IKÜM).

Riigikogu võttis 12.12.2018 vastu uue isikuandmete kaitse seaduse, mis jõustus 15.01.2019. Isikuandmete kaitse seadusega reguleeritakse füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel ulatuses, milles see täpsustab ja täiendab sätteid, mis sisalduvad isikuandmete kaitse üldmääruses. Samuti reguleeritakse füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel õiguskaitseasutuste poolt süütegude tõkestamisel, avastamisel ja menetlemisel ning karistuste täideviimisel.

Eelpoolmainitu muutis isikuandmete töötlemise põhimõtteid ja seaduslikke aluseid ning sellest tulenevalt on vajalik seni kehtinud määrus kehtetuks tunnistada ja põhjendatud on kehtivate õigusaktidega kooskõlas oleva määruse vastu võtmine.

Tulenevalt põhiseadusest on igäihel õigus eraelu puutumatus, õigusi ja vabadusi tohib piirata vaid riigi või kohaliku omavalitsuse asutuste poolt seadustega ettenähtud juhtudel ja korras. Põhiseaduse kaitsealasse kuuluvad muuhulgas ka füüsiline ja vaimne puutumatus, isiku identiteet ning õigus oma kujutisele. Füüsilist ja vaimset puutumatus võib riivata ka isiku avalikus ruumis jälgimisseadmestiku kasutamine.

Käesolev jälgimisseadmestiku kasutamise kord on koostatud kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse IKÜM, isikuandmete kaitse seadusega IKS, korrakaitse seaduse KorS ja Andmekaitse Inspektsiooni juhistega.

Paragrahviga 1 määratletakse korra reguleerimis- ja kohaldamisala.

Paragrahvis 2 defineeritakse määruses kasutatavad ja selgitamist vajavad mõisted.

Paragrahv 3 on toodud jälgimisseadmestiku kasutamise õiguslikud alused. Jälgimisseadmestikku ei tohi kasutada algsest teisest eesmärgil ja see tähendab muuhulgas, et salvestisi ei tohi sotsiaalmeedias avaldada ei häbiposti ega meelelahutuse eesmärgil.

Paragrahv 3 punkt 1 on jälgimisseadmestiku kasutamise aluseks õigustatud huvi. Selle kasutamiseks on vaja võrrelda vastutava töötleja või andmeid saavate kolmandate isikute õigustatud huve andmesubjekti huvide või põhiõigustega, mille tulemus määrab kindlaks, kas töötlemise õigusliku alusena saab viidatud sätet kasutada. Õigustatud huvi peab olema seaduslik, piisavalt selgelt sõnastatud, reaalne ja hetkel esinev, mitte spekulatiivne. Ilma kõiki asjaolusid analüüsivata ja erinevate põhiõiguste kaalutusotsuseta pole õigustatud huvi seaduslik. Varasemalt kehtinud

isikuandmete kaitse seaduse § 14 lg 3 võimaldas kasutada jälgimisseadmeid isikute või vara kaitseks. Isikuandmete üldmäärus otsekohaldatava õigusaktina ning sellega seoses 15.01.2019 jõustunud isikuandmete kaitse seadus enam sellist õiguslikku alust ei võimalda, mis tähendab, et jälgimisseadmeid saab kasutada üksnes isikuandmete üldmääruses sätestatud õigustatud huvi alusel. Avalik sektor ei saa isikuandmete töötlemisel tugineda õigustatud huvi alusele oma ülesannete täitmisel.

Punktis 2 on reguleeritud jälgimisseadmetiku kasutusele võtmine avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimise üle riikliku järelevalve teostamiseks. Avalikus kohas käitumise üldnõuete järgimise üle teostavad riiklikku järelevalvet politsei ning valla- või linnavalitsus (KorS § 57¹ p 1 ja 2). Valla- või linnavalitsus võib KorS §-s 55 sätestatud avalikus kohas käitumise üldnõuete üle riikliku järelevalve teostamiseks kohaldada seaduses loetletud erimeetmete hulgas ka isikuandmete töötlemine jälgimisseadmetikuga (KorS § 34).

Punkt 3 on jälgimisseadmetiku kasutusele võtmise aluseks seadustest tulenevate muude avalike ülesannete täitmiseks, kui jälgimisseadmetiku kasutamine on seaduse alusel lubatav ning sellega ei kahjustata ülemääraselt isikute privaatsusõigusi.

Paragrahv 4 lõige 1 reguleerib jälgimisseadmetiku kasutusele võtmise tingimusi.

Paragrahv 4 lõikes 2 nõuetele vastava jälgimisseadmetiku kasutusele võtmise otsustab Põltsamaa Vallavalitsus kui täitevorgan.

Paragrahv 4 lõige 3 ja 4 reguleerivad andmekaitsealase mõjuhinnangu läbiviimist.

Paragrahv 5 kirjeldab nõudeid, millele jälgimisseadmetiku süsteem peab vastama, et tagada süsteemi kaudu kogutavate andmete turvalisus.

Paragrahvis 6 on toodud jälgimisseadmetiku kasutamisest teavitamise viisid.

Paragrahvis 7 käsitletakse andmesubjekti võimalusi andmetega tutvumisel. Salvestisi tohib väljastada ennekoike politseile või muule õiguskaitseorganile ja sedagi vaid siis, kui andmeid on vaja menetlustoiminguks. Isiku põhiõiguse tutvuda tema kohta riigi poolt kogutud andmetega sätestab Eesti Vabariigi põhiseaduse § 44 lg 3 ls 1, mille kohaselt on Eesti kodanikul õigus seaduses sätestatud korras tutvuda tema kohta riigiasutustes ja kohalikes omavalitsustes ning riigi ja kohalike omavalitsuste arhiivides hoitavate andmetega. Isikule tema kohta kogutud andmete väljastamist käsitleb ka Euroopa Liidu põhiõiguste harta, mille artikli 8 lg 2 ls 2 sätestab, et igal inimesel on õigus tutvuda tema kohta kogutud andmetega.

Paragrahv 8 määrab aja salvestise säilitamiseks ja hävitamiseks. Isikuandmeid tohib säilitada kujul, mis võimaldab andmesubjekte tuvastada ainult seni, kuni see on vajalik õigusaktis sätestatud eesmärgi saavutamiseks. Isikuandmete säilitamise tähtaja kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta isikuandmete töötlemise eesmärki ja selle vajadust kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Isikuandmete säilitamise tähtaja lõppemisel kustutab vastutav töötaja isikuandmed jäädavalt. Isikuandmete kustutamise all mõistetakse sisuliselt andmete hävitamist ehk andmed tuleb andmetöötlusest kõrvaldada sellisel viisil, et nende hilisem taastamine ei oleks tehniliselt võimalik.

Tuleb arvestada, et andmete arhiveerimine on samuti töötlemine, mistõttu ei asenda andmete arhiveerimine nende kustutamist.

Paragrahv 9 on rakendussätted, kus on ära toodud aeg, mille jooksul tuleb hinnata olemasolevate jälgimisseadmete vastavust kehtivatele õigusnormidele ja leitud puuduste kõrvaldamiseks.

Paragrahv 10 sätestab, et määruse jõustumisel tunnistatakse kehtetuks Põltsamaa Vallavolikogu 15. novembri 2018 määrus „Valvekaamerate paigaldamise, kasutamise ning andmete töötlemise ja avalikkusest teavitamise kord“.

Paragrahv 11 sätestab, et määrus jõustub üldises korras, s.o kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist

Määruse rakendamisega kaasnevad kulud kaetakse Põltsamaa Vallavalitsuse eelarvest ning kulude suurus sõltub paigaldatavate jälgimisseadmete arvust, otstarbest ja tehnilisest lahendusest. Paigaldamise hinda pole ilma tehnilise lahenduseta võimalik prognoosida.

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Määruse on heaks kiitnud Põltsamaa Vallavalitsus 28.02.2022 istungil.

Koostas: järelevalvespetsialist Kaja Kesküla koostöös vallasekretär Ene Kivineeme ja vallasekretäri abi, andmekaitsespetsialist Ulvi Pintiga;

Kooskõlastas: majandusosakonna juhataja Mark Liivamägi;

Esitaja: Põltsamaa Vallavalitsus;

Ettekandja: järelevalvespetsialist Kaja Kesküla.